

Anders Axelsson på Tollastorp och Hansagård

Anders Axelsson, Foto: Harald Lagerstedt

Anders brukar gårdarna Tollastorp i Asige och Hansagård i Harplinge plus ytterligare arrenden däremellan. Således har han de flesta jordarter allt ifrån lätta jordar i Asige till styva leror i Harplinge. Totalt brukar han drygt ca 600 ha med spannmål, raps och potatis.

Varför blev du intresserad av att jobba med mark/jordhälsa?

Jag såg inte målet från början, utan ville från början slippa plöja för att det tog för lång tid. Men när man för 10-15 år sedan började prata om förändrat klimat, med längre perioder med torka och längre perioder med blöta så läste jag mig till att

plöjningsfritt kunde hjälpa till att klara de variationerna, säger Anders.

Anders kör av förklarliga skäl inte plöjningsfritt rakt igenom utan som han uttrycker det så gillar potatisen väl bearbetad jord, men de skär lite i själen när han gör det.

Spannmålen och rapsen direktsås med en såmaskin som är utrustad med så kallade gåsfötter och en pinne mellan gåsfötterna som luckrar på 10-15 cm djup. Syftet med minskad bearbetning är att maskar och mikroorganismerna ska kunna jobba ostört och bygga struktur som gör jorden porös och kan hålla mycket vatten. Den luckrande pinnen är en liten försäkring i avvaktan på optimal struktur för att dränera ut vattnet efter sådd. Direkt efter skörd så körs med en halmharv för att få jordpartiklar på halmen så att nedbrytningen kommer igång så fort som möjligt. På den areal som Anders inte har höstgrödor så sår han mellangröda, direkt efter skörd. Syftet är att hålla marken grön så stor del som möjligt av året, för att minska näringsläckage och för att mata medarbetarna under jord, maskarna, mikroorganismer och mykorrhizan.

Anders kollar hur strukturen ser ut. Foto: Lina Floer

Anders filosofi är att inte fokusera på maskinerna i första hand, utan på vad de ska åstadkomma. Markpackningen är ett stort hot mot en god jordhälsa. Anders försöker att

använda så lätta maskiner som möjligt, som exempel när han köpte en ny spannmålskärva så blev det en mindre än den förra.

I gårdens produktionsmodell som till del faller in under begreppet "Conservation Agriculture" så använder han glykosyfat för att inte få spillsäd i huvudgrödan och hålla roto-gräsen stången. Dock upplever Anders att han kan minska användningen av andra växtskyddsmedel eftersom det blir mer naturliga predatorer, mot tex insekter. De naturliga predatorerna trivs i växtresterna som är kvar i markytan. Man skulle å andra sidan kunna tro att det blir mer behandling mot svamp med mycket växtrester i ytan, men det upplever inte Anders.

Inledningsvis sa Anders att han ville slippa plöja för att det tar mycket tid, han gör nu bedömningen att han sparar 70 % av tiden som plöjningen tog, eftersom bland annat sådden tar lite längre tid i nuvarande system.

Anders är tydlig med att man måste ha stort engagemang och intresse när man ska pröva något nytt. Man får också räkna med en del lärpengar för allt blir inte rätt från början. Man måste också ha stort tålamod. För det ser inte så snyggt och prydligt ut med svart jord efter såmaskinen, som vi som lantbrukare är vana vid att det ska se ut. Grödan är i "skämsstadiet" som Anders uttrycker det mer än halva odlingssäsongen, det är således några mentala spärrar man måste passera, säger han med lite underfundig blick.

Grödan är inte så mycket att skämmas för i höst.
Foto: Harald Lagerstedt

Anders inhämtar mycket kunskap i ämnet från Youtube, där finns det flera bra inspiratörer bland annat Sarah Singla <http://notill.org/sarah-singla> och Alexander Klümper <https://www.youtube.com/channel/UCSBiyc3QU9cyiFrDwrzxe6w>. En tidskrift som heter "Direct Driller" finns också ibland tidskrifterna på kontoret. Anders är medlem i den danska intresseorganisationen, Föreningen för reducerad jordbearbetning FRDK, där han också hämtar erfarenheter.

Avslutningsvis så Anders har inte kunnat se att skördarna ökat ännu, dock har arbetsinsatsen per hektar minskat, vilket ju är ett plus i kalkylen. Men drivkraften att förvalta jorden på ett bättre sätt, som dessutom leder till renare vatten ut i dräneringen och vidare ut i Suseån är stark hos Anders!

Vi tackar Anders för ett spännande samtal och önskar lycka till i fortsättningen!

/Harald Lagerstedt, åtgärdssamordnare LEVA mellersta Halland, 2020-12-04